

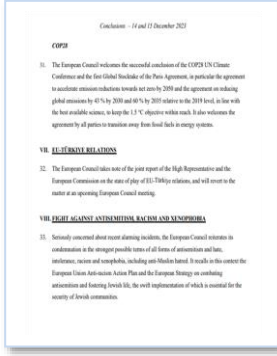
TÜRKİYE - AB İLİŞKİLERİNDE BRÜKSEL GÜNDEMİ

27 Temmuz - 18 Aralık 2023

Brüksel

11 - 18 Aralık

- 14 Aralık'ta düzenlenen AB Liderler Zirvesi

kararlarının AB-Türkiye ilişkileri bölümünde, AB Güvenlik ve Dış Politika Yüksek Temsilcisi ve AB Komisyonu'nun, AB-Türkiye ilişkilerinin durumu ve olası ilerleme alanlarına ilişkin ortak raporunun dikkate alındığı ve bu konuya daha sonraki AB Liderler Zirvelerinde

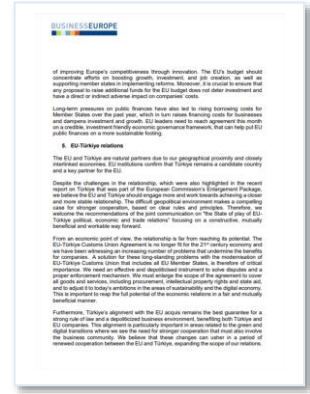
dönüleceği ifadesine yer verildi.

AB Konseyi karar metninde ayrıca, 12 Aralık tarihli AB Genel İşler Konseyi'nde genişleme politikası alanında alınan kararların kabul edildiği belirtiliyor. AB'nin genişlemesi devam ettikçe entegrasyonun başarısı için AB kurucu değerlerine dayalı sürdürülebilir finansman ve AB kurumlarının etkin çalışmasının gerekeceği; bunları sağlayacak iç reformlara ilişkin kararın ve ileride yürütülecek çalışmaların yol haritasının 2024 yaz döneminde

gerçekleştirilecek AB Liderler Zirvesi'nde ele alınacağı açıklanıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

- BusinessEurope 14-15 Aralık tarihli AB liderler Zirvesi öncesinde Türkiye - AB **Gümrük Birliği**'nin güncellenmesi müzakerelerine başlanması çağrısı içeren mesajı AB Liderlerine sundu. BusinessEurope belgesinde yer alan mesajlar:

- Coğrafi yakınlık ve birbiriyle yakından bağlantılı ekonomileri nedeniyle AB ve Türkiye doğal ortaklardır.
- AB Komisyonu'nun genişleme paketindeki Türkiye Raporu'nda belirtildiği ve AB kurumlarının teyit etmiş olduğu gibi Türkiye AB'ye aday ülke ve kilit ortak olmaya devam etmektedir. AB ve Türkiye'nin daha yakın ve istikrarlı ilişkiler hedefiyle çalışması gerekmektedir.

TUSIAD BUSINESS EUROPE ÜYESİDİR
İSTANBUL
ANKARA
BRUSSELS
BERLIN
PARIS
WASHINGTON DC

AVRUPA İŞDÜNYASI KONFEDERASYONU
tusiad@tusiad.org
ankoffice@tusiad.org
bxloffice@tusiad.org
berlinoffice@tusiad.org
parisoffice@tusiad.org
usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İftar Ateş - Dilek Aydın

- AB ve Türkiye ilişkileri ekonomik potansiyeline henüz ulaşmış durumda değildir. Gümrük Birliği Anlaşması 21. yüzyıl ekonomisi gerekliliklerini karşılamamakta ve şirketlerin yararı ile çelişen sorunların ortaya çıktığı görülmektedir.
- Gümrük Birliği Anlaşmasının kapsamının satın alma, fikri mülkiyet hakları ve devlet yardımları dahil olmak üzere tüm mal ve hizmetleri kapsayacak şekilde genişletilmesi ve ayrıca, **sürdürülebilirlik** ve **dijital ekonomi** alanlarındaki güncel hedeflere göre uyarlanması gerekmektedir.
- Türkiye'nin AB müktesebatına uyumu, hukukun üstünlüğü ve siyasetten etkilenmeyen iş ortamı oluşturulması için en iyi güvence olmaya devam etmektedir.
- Türkiye'nin özellikle yeşil ve dijital geçişle ilgili alanlarda AB müktesebatına uyumu önem taşımakta ve bu kapsamda yürütülecek işbirliklerine iş dünyasının dahil edilmesi gerekmektedir. [Ayrıntılı bilgi için](#)

- **Dijital Türkiye Platformu** "Türkiye ve Avrupa Birliği Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanında İşbirliğinin Artırılması" konulu raporu 12 Aralık 2023'te Brüksel'de yapılan etkinlikte tanıttı. Etkinliğin açılış konuşmaları Dijital Türkiye Platformu Başkanı Faruk Eczacıbaşı, AB nezdinde Türkiye Daimi Temsilcisi, Büyükelçi Faruk Kaymakçı, KPMG Türkiye Yönetim Kurulu Başkanı ve CEO'su Murat Alsan ve DIGITALEUROPE Genel Direktörü Cecilia Bonafeld Dahl tarafından gerçekleştirildi. Raporda Türkiye ve AB arasında teknoloji ve inovasyon alanında daha etkin işbirliği yürütülmesi için önerilere yer veriliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

- Türkiye Belediyeler Birliği (TBB) AB Brüksel İrtibat Ofisi'nin açılışı TBB Genel Sekreteri Dr. Hayri Baraçlı, Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi Genel Sekreteri Fabrizio Rossi ve AB nezdinde Türkiye Daimi Temsilcisi, Büyükelçi Faruk Kaymakçı tarafından 11 Aralık'ta gerçekleştirildi. AB kurumları ve diğer kuruluşlar nezdinde temasların artırılması ve AB gündeminin yakından takibi amacıyla açılan TBB AB Brüksel İrtibat Ofisi, Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR) bünyesinde yer alıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

4 – 11 Aralık

- Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı ve AB Komisyonu'nun Tarım ve Kırsal Kalkınmadan Sorumlu Üyesi Janusz Wojciechowski Brüksel'de düzenlenen Türkiye-AB Yüksek Düzeyli Tarım Diyalogu'nda bir araya geldi. Görüşmelerde gıda güvenliği, coğrafi işaretler, IPARD Programı, tarım alanında Türkiye ve AB arasında işbirliğinin güçlendirilmesi ve ticaretin artırılması konuları ele alındı. [İnternet bağlantısı için](#)

- Avrupa Parlamentosu Türkiye Raportörü Nacho Sanchez Amor Türkiye'de gerçekleştirdiği bir dizi temaslar kapsamında TÜSİAD'ı ziyaret etti. TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan ve Türkiye Raportörü Nacho Sanchez Amor arasındaki görüşmede Türkiye-AB ilişkilerinde somut yol haritası ve Gümrük Birliği'nin yeşil ve dijital politikaları içerecek şekilde

güncellenmesi ile ilgili konu başlıkları değerlendirildi. [İnternet bağlantısı için](#)

- Ezine peyniri AB coğrafi işaret tescili alan on sekizinci ürün oldu. AB coğrafi işaret tescili alan on

sekiz ürün şöyle sıralanıyor:
Antep Baklavası / Gaziantep Baklavası, Aydın İnciri, Malatya

Kayısısı, Aydın Kestanesi, Milas Zeytinyağı, Bayramiç Beyazı, Taşköprü Sarımsağı, Giresun Tombul Fındığı, Antakya Künefesi, Suruç Narı, Çağlayanerit Cevizi, Gemlik Zeytini, Edremit Zeytinyağı, Milas Yağlı Zeytini, Ayaş Domatesi, Maraş Tarhanası, Edremit Körfezi Yeşil Çizik Zeytini, Ezine Peyniri. [İnternet bağlantısı için](#)

27 Kasım – 4 Aralık

- AB Dış Eylemler Dairesi ve AB Komisyonu ortaklığında hazırlanan AB-Türkiye siyasi, ekonomik ve ticaret ilişkilerinin durumuna dair rapor AB Yüksel Temsilcisi Josep Borrell ve Genişleme ve Komşuluk Politikasından Sorumlu AB Komiseri Olivér Várhelyi tarafından sunuldu. Haziran 2023 tarihli AB Konseyi kararına istinaden hazırlanan rapor, mevcut jeopolitik ve güvenlik koşulları bağlamında, AB-Türkiye ilişkilerinin geliştirilmesine yönelik ilerleyici (aşamalı), orantılı ve geri döndürülebilir nitelikte ek adımlar atılmasını tavsiye ediyor. AB Konseyi'nin Mart 2021 Ortak Tebliği'ne bu bağlamda atıf yapılıyor. Bundan sonraki aşamada raporun, değerlendirilmesi ve uygulamaya dair yönlendirici kararlar için AB Konseyi'ne sunulması bekleniyor.

Raporda Türkiye ve AB ilişkilerinin geliştirilmesi için şu eylemler öneriliyor:

- I. Temel alanlarda angajman: **Ticaret** konusunu işleyecek yeni **üst düzey diyalog** mekanizması kurulması, **Ortaklık Konseyi** mekanizmasının yeniden işletilmesi, AB Konseyi kararları uyarınca 2019'da askıya alınan **enerji, ulaştırma, ekonomi** üst düzey diyaloglarına yeniden işlerlik kazandırılması, AB Ortak Dış ve Güvenlik Politikası ve dış politika uyumu açısından ve bölgesel konulara ilişkin AB-Türkiye Dış Politika Diyaloglarının düzenli olarak yürütülmesi ve gerektiğinde Türkiye'nin **AB Dışişleri Bakanlarının gayri resmi toplantılarına** davet edilmesi önerileri sunuluyor.
- II. **Gümrük Birliği** kapsamında ticaret ve bağlantılılık alanında işbirliğinin derinleştirilmesi, AB-Türkiye Gümrük Birliği'nin modernizasyonuna ilişkin taslak müzakere çerçevesi görüşmelerinin ilerletilmesi ve ayrıca, uygun koşullar oluştuğunda AB teknik mevzuatına ilişkin AB veri tabanlarına Türkiye'nin erişiminin gündeme alınması öneriliyor.
- III. Özellikle öğrenci ve iş insanlarının **vize** işlemlerini kolaylaştırıcı adımlar (visa facilitation) atılması için seçenekler üzerinde çalışma yürütüleceği belirtiliyor.
- IV. **Avrupa Yatırım Bankası'nın** (AYB) Türkiye'deki yatırımlarına dair mevcut kısıtların kaldırılması ve AYB'nin operasyonlarını her sektörde sürdürmesinin önü açılıyor. Bağlantılılık, yeşil enerji, dijital, ulaştırma, Yeşil Mutabakat gibi alanlarda Türkiye Yatırım Platformu üzerinden €2 milyar yatırım olanağı sağlanacağı açıklanıyor.
- V. Göç ve sığınmacılar ile ilgili işbirliğinin derinleştirilmesine dair bir dizi yeni adım ve AB -Türkiye 2016 Bildirisi temelinde 2024-2027 dönemi için €4 milyarlık yeni stratejik destek paketinin devreye alınması hedefiyle Çok Yıllı AB Mali Çerçevesi güncellemesi kapsamında 2024-2027 dönemi için öneri yapıldığı belirtiliyor.

Gümrük Birliği'nin uygulanmasına ilişkin sorunların ortadan kaldırılması kapsamında Türkiye'nin son

dönemde somut meselelere yönelik çabalarının, bu konuda daha yakın bir etkileşimin temelini oluşturduğu belirtiliyor. Hızla gelişen küresel bağlamda, AB'nin yeşil ve dijital dönüşüm gündemi ve dayanıklı tedarik zincirlerine duyulan ihtiyaçla birleştiğinde, ticaret konularında ilerleme sağlanmasında AB ve Türkiye'nin ortak yararı bulunduğu ifade ediliyor. Mevcut haliyle Türkiye-AB Gümrük Birliği'nin sınırları göz önüne alındığında, etkili bir anlaşmazlık çözümü mekanizması ve güvenceler dahil olmak üzere kapsamlı modernizasyonun AB-Türkiye ekonomik ilişkisinin tam potansiyelinden yararlanılmasına olanak tanıyacağı vurgulanıyor.

Raporda Gümrük Birliği'nin uygulanmasına ilişkin sorunların ortadan kaldırılması ile ilgili olarak Ticaret Bakanlığı'nın çözümlenmesi yönünde taahhütte bulunduğu belirtilen beş konu şu şekilde sıralanıyor:

- Post, deri ve ıslak-mavi derilere ilişkin ihracat vergileriyle ilgili konuların Bakanlar düzeyinde ele alınması,
- Bakır hurdası, kil ve feldspat ile ilgili ihracat kayıt gerekliliklerinin Bakanlar düzeyinde ele alınması,
- AB operatörleri için canlı büyükbaş ve dana eti kotalarının saydam şekilde yönetilmesini sağlamak amacıyla Tarım ve Orman Bakanlığı'nın katılımıyla teknik görüşmelerin yapılması,
- Ele alınması gereken öncelikli konuların belirlenmesi amacıyla uygunluk değerlendirme prosedürleri ve risk bazlı TAREKS sisteminin uygulanması konusunda EUDEL ile Ankara'da teknik toplantı yapılması ve AB operatörlerinin karşılaştığı olası zorlukları daha sistematik şekilde ele alacak "yol haritası" geliştirilmesi,
- İthalat gözetim rejimi kapsamında muaf tutulabilecek "önceliklendirilmiş AB ürünleri listesi" üzerinde ve ayrıca, AB şirketlerinin karşılaştığı belirli sorunların çözümü için alternatif yollar üzerinde çalışılması. [Internet bağlantısı için](#)

20 – 27 Kasım

- İçişleri Bakanı Ali **Yerlikaya** ve AB Komisyonu'nun İçişlerinden Sorumlu Üyesi Ylva **Johansson** 23 Kasım'da Brüksel'de düzenlenen **Türkiye-AB Göç ve Güvenlik Yüksek Düzeyli Diyalogu** toplantısında bir araya geldi. Toplantıda Türkiye'nin AB adayı ve göç ve güvenlik alanında AB'nin

önemli ortağı konumunda olduğunun ve Türkiye – AB Vize Serbestleştirilmesi Diyalogu çerçevesindeki kriterlerin yerine getirilmesi süreci ile ilgili işbirliğinin yoğunlaştırılması iradesinin vurgulandığı belirtiliyor. Ayrıca, vize süreçlerinin hızlandırılması yoluyla Türk vatandaşlarının seyahatlerinin kolaylaştırılması seçeneğinin araştırılması konusunda mutabık kalındığı ifade ediliyor.

Toplantı sonrası yapılan açıklamada ayrıca, düzensiz göçün önlenmesine ilişkin politika ve eylemler hakkında görüş alışverişinde bulunulduğu, terör ve örgütlü suçlarla mücadele kapsamında işbirliği ve karşılıklı çabaların artırılması konusunda uzlaşa sağlandığı, göç ve güvenlik alanlarında ortak fayda alanlarına yönelik işbirliğinin ilerletilmesi amacıyla teknik ve kıdemli memurlar düzeyinde düzenli görüşmeler gerçekleştirilmesine karar verildiği belirtiliyor. [Internet bağlantısı için](#)

- TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Murat **Özyeğin**, TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel

Sekreteri Ebru **Dicle** ve TÜSİAD-TİSK AB Temsilcisi ve BusinessEurope Daimi Delegatesi A. Dilek **Aydın** 23-24 Kasım tarihlerinde Belçika'nın başkenti Brüksel'de düzenlenen Avrupa İş Dünyası Konfederasyonu BusinessEurope Başkanlar Konseyi toplantısına katıldı.

Başkanlar Konseyi toplantısı 2024 yılının ilk yarısında AB Dönem Başkanlığını üstlenecek olan Belçika'nın iş dünyası temsil kuruluşu Belçika İş Dünyası Federasyonu FEB'nin ev sahipliğinde düzenlendi. Toplantıda Avrupa iş dünyası temsilcileri AB Komisyonu Ekonomi ve Ticaretten Sorumlu Kıdemli Başkan Yardımcısı Valdis Dombrovskis, AB Adalet Divanı Başkanı Koen Lenaerts, Belçika Kralı Philippe Léopold Louis Marie, Belçika Başbakan Yardımcısı Paul Van Tigchelt, NATO Genel Sekreter Yardımcısı Mircea Geoană ve Europol İcra Direktörü Catherine De Bolle ile istişareler gerçekleştirdi.

Avrupa iş dünyası temsilcileri jeopolitik gelişmeler ve küresel rekabet ortamında Avrupa ekonomisinin direnç ve rekabetçiliğinin güçlendirilmesi, yatırım ortamı, ticaret gündemi, enerji geçişi, yeşil ve dijital dönüşüm konularını ele aldı. Bu çerçevede iş dünyasının beklentilerini içeren BusinessEurope Başkanlar Konseyi bildirisinde aşağıdaki önceliklere yer verildi:

- Regülasyon yükünün hafifletilmesi,
- Güvenlik ve Avrupa ekonomisinin etkinleştirilmesi hedefleri arasında denge sağlanması,
- Yeşil Mutabakat'ın bir büyüme stratejisine dönüşebilmesi için "Sanayi Mutabakatı" ile desteklenmesi.

Ayrıca Avrupa'nın stratejik özerkliğinin ancak "açıklık" ilkesinin korunması ve geliştirilmesiyle mümkün olacağı belirtilerek, AB'nin önümüzdeki dönemde yakın ekonomik ortakları öncelikli olmak üzere işbirliklerini geliştirmesi gereği vurgulandı.

TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Murat Özyeğin BusinessEurope zirvesinde ve ikili temaslarda şu mesajları verdi: "Avrupa'nın ekonomik direnç ve güvenliğini güçlendirmek, iklim ve net-sıfır sanayi hedeflerini hayata geçirirken rekabetçiliğimizi pekiştirmek için hızlı ve kararlı adımlar atmamız gerekiyor. AB-Türkiye ilişkileri bu çerçevede

değerlendirilmeli. Bu açıdan **AB-Türkiye Gümrük Birliği'nin güncellenmesi** müzakereleri hızla başlatılmalı. Bu güncelleme dijital, yeşil ve sosyal politikalarda sürdürülebilir kalkınma hedeflerini de kapsamalı. Avrupa entegrasyonu ve katılım çerçevesi ruhu içinde ileriye dönük bir sürecin yeniden etkinleştirilmesi, bizi ortak hedeflerimize daha da yaklaştıracaktır. Entegrasyon işbirliğini derinleştirmek üzere ulaşılabilir ortak hedefler ve zaman çizelgesi içeren somut bir yol haritasının bu vizyonla kısa zamanda sunulması ve eyleme geçilmesi öncelikli beklentimiz."

BusinessEurope'un AB hükümetleri ve kurumlarına ticaret politikaları önerilerini sunduğu "**Açık Stratejik Özerklik**" tutum belgesinde Türkiye-AB Gümrük Birliği'nin, yeşil ve dijital dönüşüm politikalarını da kapsayarak güncellenmesi yer alıyor.

[Ayrıntılı bilgi için](#)

13 – 20 Kasım

- Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih **Kacır** 15-16 Kasım'da Brüksel'de AB Komisyonu'nun Yenilik, Araştırma, Kültür, Eğitim ve Gençlikten Sorumlu Üyesi Iliana **Ivanova**, Komşuluk ve Genişlemeden Sorumlu AB Komisyonu Üyesi Oliver

Varhelyi ve AB Komisyonu'nun İç Pazardan Sorumlu Üyesi Thierry **Breton** ile görüştü. Sanayi ve

Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi eşgüdümünde düzenlenen yatırım etkinliği ve 17. Doğu-Batı Dostluk Rallisi kapanış töreni ile TÜBİTAK Ufuk Avrupa Proje Pazarı etkinliğine katıldı.

Bakan Mehmet Fatih Kacır tarafından açılışı gerçekleştirilen TÜBİTAK Ufuk Avrupa Proje Pazarı etkinliğinde 37

ülkeden, akademisyenler, sanayiciler, kamu kurumu ve STK temsilcisinin 400'ü aşkın katılımcının Yeşil Mutabakat

çerçevesinde geliştirilen yenilikçi projeler ve Ufuk Avrupa Programı'nın yeni dönem çağrılarını hakkında fikir alışverişi gerçekleştirdiği belirtiliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

- **TÜSİAD** Yönetim Kurulu Başkanı Orhan **Turan** başkanlığındaki TÜSİAD heyeti 14 – 17 Kasım tarihleri arasında Brüksel ve Berlin'de temaslarda bulundu. Yapılan temaslarda AB-Türkiye Gümrük Birliği'nin güncellenmesi gerektiğinin altı çizildi. Bu güncellenmenin, sürdürülebilir kalkınma hedefleri

doğrultusunda, Avrupa Yeşil Mutabakatı ve dijital tek pazar entegrasyonunu içermesinin taşıdığı önem vurgulandı. Türkiye-AB entegrasyon ortaklığının Avrupa'nın siyasi, ekonomik ve sosyal direncine katkısı ve ekonomik gelişmelere ilişkin Türk iş dünyasının görüşleri aktarıldı. Ayrıca yeşil ve dijital dönüşüm, net-sıfır sanayi dönüşümü, enerji ve gıda güvenliği, küresel ticaret gündemi ve değer zincirlerinde yapılanma konuları görüşmelerde ele alındı.

Brüksel temas programı kapsamında 14 Kasım'da AB Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği ve TÜSİAD ortaklığında, TÜSİAD AB-Brüksel Temsilciliği binasında Cumhuriyet'in 100. yılı onuruna "Küresel zorluklar, AB ve Türkiye: İş dünyasının rolü" temalı resepsiyon düzenlendi. Resepsiyona Genişlemeden Sorumlu AB Komiseri Olivér **Várhelyi** onur konuşmacısı olarak katılarak, Türkiye'nin AB üyeliğine aday ülke ve AB'nin kilit ortağı olduğunu vurguladı. Ayrıca, Türkiye'nin önemli NATO müttefiki ve zor bir bölgede stratejik ortak olduğuna dikkat çekti. Açılış konuşmaları AB

Nezdinde Türkiye Daimi Temsilcisi Büyükelçi Faruk

Kaymakcı ve TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan tarafından yapılan etkinlikte, Avrupa İş Dünyası Konfederasyonu BusinessEurope Genel

Direktörü Markus **Beyrer** konuk konuşmacı olarak katkı sağladı.

TÜSİAD Yönetim Kurulu'nun Brüksel ziyareti kapsamında ayrıca, AB-Türkiye ilişkilerinde yol haritasına ilişkin olarak Avrupa Politikalar Merkezi-EPC ortaklığında 15 Kasım'da panel düzenlendi. Açılış konuşmaları Orhan Turan ve EPC CEO'su Fabian **Zuleeg** tarafından gerçekleştirilen etkinlikte,

Genişlemeden Sorumlu AB Eski Komiseri ve EPC Genişleme Politikası Görev Gücü Başkanı Stefan **Füle**, AB Dış Eylemler Dairesi Türkiye Bölümü Şefi Baiba **Aleksejuka-Tavaresa**, TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi B. Can **Yücaoğlu** ve Avrupa İş

Dünyası
Konfederasyonu
BusinessEurope
Genel Direktör
Yardımcısı Luisa
Santos konuşmacı
olarak yer aldı. AB-
Türkiye ilişkilerinin

somut işbirliği alanlarında ilerlemesinin önemine dikkat çeken konuşmacılar, katılım müzakerelerinin dönüştürücü gücünü ve Gümrük Birliği'nin güncellenmesi yoluyla ekonomik entegrasyonun derinleştirilmesinin önümüzdeki süreçte kilit rolünü değerlendirdi.

Orhan Turan başkanlığındaki TÜSİAD heyeti ikili görüşmeler kapsamında Brüksel'de Türkiye'nin AB Daimi Temsilcisi Büyükelçi Faruk Kaymakçı, Avrupa Parlamentosu (AP) – TBMM Karma Parlamento Komisyonu Eşbaşkanı Sergey **Lagodinsky** ve AP üyesi ve Gümrük Birliği Raportörü Dr. Andrey **Kovatchev**, AB Konseyi Başkanı Charles Michel'in Dış Politika Başdanışmanı Simon **Mordue**, AB Komisyonu Ekonomi ve Ticaretten Sorumlu Başkan Yardımcısı Valdis Dombrovskis'in Kabine Şefi Michael **Hager**, Ekonomiden Sorumlu AB Komiseri

Gentiloni'nin Kabine
Şefi Fabrizio
Balassone, AB
Komisyonu Başkanı
Ursula von der
Leyen'in Ticaret
Danışmanı Tomas
Baert, AB

Komisyonu Başkan Yardımcısı, Yüksek Temsilci Borrell'in Kabine Şefi Camilo **Villarino** ve AB Dış Eylemler Dairesi Genel Sekreteri Stefano **Sannino** ile görüştü.

Brüksel ziyaretine TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan **Turan**, TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Serpil **Veral**, TÜSİAD Yönetim Kurulu

Üyesi ve Küresel İlişkiler ve AB Yuvarlak Masa Başkanı B. Can **Yücaoğlu**, Yönetim Kurulu Üyeleri İzal Levi **Coşkun**, Perihan **İnci**, Yönetim Kurulu Yedek Üyesi ve Küresel İlişkiler ve AB Yuvarlak Masa Başkan Yardımcısı Azmi **Gümüşlüoğlu**, TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Sekreter Ebru **Dicle**, TÜSİAD Genel Sekreter Yardımcısı Hale **Hatipoğlu** ve TÜSİAD AB ve BusinessEurope Temsilcisi A. Dilek **Aydın** katıldı.

Temaslarına 16 – 17 Kasım tarihlerinde **Berlin**'de devam eden TÜSİAD heyeti, Almanya Dışişleri Bakanlığı, Almanya Ekonomi ve İklim Bakanlığı, TÜSİAD'ın Almanya'daki muadil kuruluşu BDI, Almanya Meclisi Üyeleri ve Alman – Türk İleri ICT Araştırma Merkezi ile görüştü.

16 Kasım'da "European School of Management and Technology" ve "Berlin Bosphorus Initiative" ortaklığında, açılış konuşması TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan tarafından gerçekleştirilen "Küresel girişimcilik ortamındaki mevcut dinamikler & Almanya ile Türkiye start up ekosistemleri arasındaki ortaklıklar: Berlin ve İstanbul örnekleri" başlıklı oturum düzenlendi.

Berlin ziyareti kapsamında ayrıca, TÜSİAD'ın Almanya'daki muadil kuruluşu BDI Genel Direktörü Tanja Gönner başkanlığındaki heyet ile toplantı gerçekleştirildi. Toplantıda Türkiye – Almanya ekonomik ve yatırım ilişkilerinin geliştirilmesi, Gümrük Birliğinin güncellenmesi, TÜSİAD-BDI ortak çalışma alanları, her iki kuruluşun da üye olduğu Avrupa özel sektör temsil örgütü BusinessEurope çalışmaları ve Türkiye-AB ilişkilerine ilişkin görüş alışverişinde bulunuldu.

Heyet ayrıca Prof. Şahin Albayrak evsahipliğinde, Berlin Teknik Üniversitesi Alman-Türk İleri ICT Araştırma Merkezini ziyaret etti. Berlin'de gerçekleştirilen ikili görüşmelerde Bundestag Milletvekili, CDU Yönetim Kurulu üyesi Serap Güler, SPD Meclis Grubu Dış Politika Sözcüsü Nils Schmid ve Bundestag Meclis Başkan Yardımcısı Aydan Özoğuz, Alman-Türk Meclis Dostluk Grubu Başkanı Max Lucks ve Grup üyeleri, Almanya Dışişleri Bakanlığı Siyasi Direktörü Tjorven

Bellmann ve Almanya Ekonomi ve İklim Bakanlığı Avrupa Politikası Genel Direktörü Dr. Kirsten Scholl ile bir araya gelindi.

Berlin ziyaretinde TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Serpil Veral, TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Küresel İlişkiler ve AB Yuvarlak Masa Başkanı B. Can Yücaoğlu, TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi Perihan İnci, TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Sekreter Ebru Dicle, TÜSİAD Genel Sekreter Yardımcısı Hale Hatipoğlu, TÜSİAD Berlin Temsilcisi Alper Uçok ve AB Projeler Direktörü Nur Beler Levi yer aldı. [İnternet bağlantısı için](#)

30 Ekim – 13 Kasım

- AB Komisyonu'nun 8 Kasım'da açıkladığı AB Genişleme Paketi'nde yer alan Türkiye Raporu'nda Türkiye'nin AB'ye aday ülke ve AB için önemli bir ortak olmaya devam ettiği ancak, AB

Konseyi kararı uyarınca katılım müzakerelerinin 2018 yılından bu yana durmuş olduğu ifadelerine yer veriliyor. Türkiye'nin AB'den uzaklaşma yönündeki olumsuz eğilimi tersine

çeviremediği, AB'ye katılımı hedefleyen reformları sınırlı derecede gerçekleştirdiği belirtiliyor. Terörle mücadele, ekonomi, enerji, gıda güvenliği, göç ve ulaştırma gibi ortak fayda alanlarında Türkiye ile işbirliğinin devam ettiği, Türkiye'nin, AB ortak dış ve savunma politikasına uyumunu önemli ölçüde artırması ve yaptırımları etkisiz kılıcı eylemlerin tespiti ve önlenmesi konusunda AB ile işbirliğini artırmak için kararlı adımlar atması beklentileri paylaşılıyor.

AB Konseyi'nin görevlendirmesinin ardından AB Dış Politika ve Güvenlik Yüksek Temsilcisi ve AB Komisyonu'nun, AB Konseyi tarafından belirlenen araç ve seçeneklere dayalı olarak, stratejik ve ileriye

dönük tutum içeren AB-Türkiye ilişkileri hakkındaki raporu Kasım ayının ilerleyen günlerinde AB Konseyi'ne sunacağı ifade ediliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

[Dışişleri Bakanlığı'nın AB Komisyonu 2023 Yılı Türkiye Raporu Hakkındaki açıklamasına erişim için](#)

23 – 30 Ekim

- Türkiye'nin AB Nezdinde Daimi Temsilciliği Brüksel'de **100. Yıl Cumhuriyet Tenis Kupası** düzenledi. Avrupa Birliği Nezdinde Türkiye Cumhuriyeti Daimi Temsilcisi, Büyükelçi Faruk **Kaymakçı** evsahipliğinde gerçekleşen tenis kupası etkinliğine AB kurumları ve diplomatik çevrelerden katılım gerçekleşti. [İnternet bağlantısı için](#)

- Türkiye Cumhuriyeti Brüksel Büyükelçisi Bekir **Uysal**'in evsahipliğinde **Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü Yıldönümü** onuruna Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Quintet Konseri Belçika Güzel Sanatlar Sarayı - Bozar'da 30 Ekim'de düzenleniyor. [İnternet bağlantısı için](#)

- AB Türkiye Delegasyonu Türkiye Cumhuriyeti'nin yeni yüzyılının ilk iş gününde büyük bir gurur ve mutlulukla çalışmaya başladıklarını ifade ederek, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılını yeniden kutladıkları mesajını yayımladı. AB'nin Türkiye Delegasyonu Cumhuriyet'in 100. Yılına sanatçı Candan Erçetin'in konuk olduğu konserle Eylül ayı içerisinde kutlamıştı. [İnternet bağlantısı için](#)

- Türkiye Rüzgâr Enerjisi Birliği (**TÜREB**) ve Avrupa rüzgâr enerjisi sektör birliği **WindEurope** işbirliği ile Avrupa Parlamentosu'nda "Rüzgar Enerjisi Tedarik Zinciri Zorlukları, Çözümleri ve AB Bölgesi için Alternatifler" başlıklı etkinlik düzenlendi. AB Komisyonu'nun Enerjiden Sorumlu Üyesi Kadri **Simson**, Uluslararası Enerji Ajansı Başkanı Fatih **Birol**, TÜREB Başkanı İbrahim **Erden**, Nordex

Acciona İcra Kurulu Başkanı José Luis **Blanco**, Enercon İcra Kurulu Başkanı Jürgen

Zeschky, CS Wind İcra Kurulu Başkanı Seung-Bum **Kim** ve TPI İcra Kurulu Başkanı William **Siwek**'in konuşmacı olarak katıldığı etkinlikte iklim nötrlüğü hedefine ulaşılmasında rüzgâr enerjisinin önemli rol oynayacağı vurgulandı. Türkiye'nin rüzgâr enerjisinde kurulu güç ve ekipman üretimi konusunda ulaştığı kapasitenin daha da artacağı belirtilerek, rüzgâr enerjisi değer zinciri bağlamında Türkiye'nin AB'ye sağlayacağı olumlu katkıların altı çizildi. [İnternet bağlantısı için](#)

16 – 23 Ekim

- AB Komisyonu Doğu Akdeniz hattında **göç** yönetimini ele almak amacıyla hedefli işlevsel önlemler içeren Doğu Akdeniz Göç Rotası AB Eylem Planı'nı sundu. Planda dört temel alan yer alıyor:

- Düzensiz göçmenlerin göç yolculuğuna çıkışlarının önlenmesi, göçmen kaçakçılığıyla mücadele edilmesi;
- Menşe ve geçiş ülkeleri dahil olmak üzere Doğu Akdeniz rotası boyunca sınır yönetiminin güçlendirilmesi;
- Menşe ve geçiş ülkeleri ile geri dönüş ve geri kabul işbirliğinin güçlendirilmesi;

uzere Doğu Akdeniz rotası boyunca sınır yönetiminin güçlendirilmesi;

- Menşe ve geçiş ülkeleri ile geri dönüş ve geri kabul işbirliğinin güçlendirilmesi;

- Etkin göç yönetimi, sığınma başvuru süreçlerinin iyileştirilmesi ve yeterli kabul kapasitesi oluşturulması çalışmalarının desteklenmesi.

Batı Balkanlar, Orta Akdeniz, Batı Akdeniz ve Atlantik rotaları eylem planlarını tamamlayıcı nitelikte olduğu belirtilen Doğu Akdeniz Göç Rotası AB Eylem Planı'nda yukarıda belirtilen dört öncelikli alan çerçevesinde yirmi dokuz eylem belirleniyor. AB'nin **Türkiye** ile işbirliği yürütmeyi amaçladığı eylemler şu şekilde sıralanıyor:

- Düzensiz göç çıkışlarının önlenmesi, göçmen kaçakçılığıyla mücadele edilmesi ve yasal göç yollarının sağlanması bağlamında Asya ve Afrika'daki menşe ve geçiş ülkeleri ve Türkiye ile işbirliğinin güçlendirilmesi;
- Türkiye'nin doğu sınırlarında sınır yönetimi kapasitesinin desteklenmesi;
- **Frontex** ve **Türkiye** arasındaki işbirliğinin yenilenmesinin teşvik edilmesi;
- AB-Türkiye Bildirisi'nin ve AB-Türkiye geri kabul anlaşmasının tam ve etkili şekilde uygulanması yönünde Türkiye ile yakın ilişkiler kurmaya devam edilmesi;
- Sığınma ve kabul sistemlerinin güçlendirilmesi konusunda Türkiye ile işbirliğinin sürdürülmesi.

AB Komisyonu'nun sunduğu eylem planı 26-27 Ekim tarihlerinde gerçekleşecek AB Liderler Zirvesi gündeminde ele alınacak. [İnternet bağlantısı için](#)

9 – 16 Ekim

- Ticaret Bakanı **Ömer Bolat** 10 Ekim'de Brüksel ziyaretinde AB Komisyonu Kıdemli Başkan Yardımcısı **Valdis**

Dombrovskis, Komşuluk ve Genişleme Politikasından Sorumlu AB Komiseri **Oliver Varhelyi** ve

Ekonomiden Sorumlu AB Komiseri **Paolo Gentiloni** ile görüştü ve Brüksel'in önde gelen düşünce kuruluşlarından

Avrupa Politikalar Merkezi-EPC ve Bruegel tarafından düzenlenen toplantılarda politika oluşturucular, iş dünyası, sivil toplum ve düşünce kuruluşları temsilcileri ve düşünce önderleri ile bir araya geldi. Ticaret Bakanı Ömer Bolat Brüksel'deki temasları kapsamında ayrıca, Türk iş dünyası ve sivil toplum kuruluşu temsilcileriyle de toplantı gerçekleştirdi.

Ticaret Bakanı Ömer Bolat Brüksel programı hakkında yaptığı açıklamada Genişleme Politikası kapsamındaki aday ve potansiyel ülkelere ilişkin değerlendirme raporlarının AB Komisyonu tarafından Kasım ayında yayımlayacağı bilgisini paylaştı. Bu kapsamda Türkiye ile ilgili yayımlanacak raporda yeni dönemde izlenen dış politika, dış ekonomik ilişkiler ve AB ile ilişkiler bağlamında olumlu gelişmelere ve Gümrük Birliği ve AB – Türkiye ilişkilerindeki bazı güçlüklerin aşılmasını hedefleyen önerilere yer verilmesinin beklendiğini ifade eden Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Türkiye'deki işletmelerin karşılaştığı vize, taşımacılık kotaları ve gümrük işlemleri ile ilgili sorunlar hakkında AB yetkililerine bilgi aktardığını belirtti. [İnternet bağlantısı için](#)

- Türkiye'nin AB Nezdinde Daimî Temsilcisi Büyükelçi Faruk **Kaymakcı** AB Komisyonu'nun İç Pazardan Sorumlu Üyesi Thierry **Breton** ile görüşme gerçekleştirdi. Büyükelçi Kaymakcı ve Komiser Breton arasındaki görüşmede Dijital Avrupa Programları kapsamında sanayi, savunma, teknoloji ve ekonomi alanlarında Türkiye ile AB arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi

konu başlıklarında istişare gerçekleştirildi. [İnternet bağlantısı için](#)

- Türkiye ve AB arasında Şehir Eşleştirme II: **Yeşil Gelecek Projesinin** resmi açılışı Türkiye'nin AB Nezdinde Daimî Temsilciliğinde gerçekleştirildi. 2,5 milyon € bütçeli hibe programı kapsamında Türkiye ve AB üyesi ülkelerdeki yerel yönetimler çevre ve iklim değişikliğiyle mücadele alanında ortak geliştirilen projeleri 2023 – 2024 döneminde işbirliği içinde uygulayacaklar. İklim değişikliğiyle mücadele, çevrenin korunması, gençlerin ve çocukların bu konularla ilgili farkındalığının artırılması hibe projelerinin temel hedefleri arasında yer alıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

- Uluslararası Nakliyeciler Derneği (UND) 9-11 Ekim'de Brüksel'de görüşmeler gerçekleştirdi. Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Ahmet Yayman, İcra Kurulu Başkanı Alper Özel, İcra Kurulu Başkan Yardımcısı Evren Bingöl ve Yönetim Kurulu AB Danışmanı Can Baydarol'dan oluşan UND heyeti Avrupa Parlamentosu, AB Komisyonu ve AB Dış Eylemler Servisi'ndeki görüşmelerinde vize ve karayolu kotaları sorunlarına dikkat çekti. Heyet ayrıca, Türkiye-Bulgaristan sınır geçişlerinin hızlandırılması için yürütülebilecek işbirlikleri hakkında bilgi paylaştı. [İnternet bağlantısı için](#)

2 – 9 Ekim

- Cumhuriyetimizin 100. Yılı'nın anlam ve coşkusunun paylaşıldığı TUSIAD etkinliği 5 Ekim 2023 tarihinde gerçekleştirildi. Sanat içerik danışmanlığı

İKSV tarafından yürütülen TÜSİAD Cumhuriyet'in 100. Yılı Kutlama Etkinliği çerçevesinde Türkiye'nin köklü kurumlarından Türk Eğitim Vakfı ile işbirliği içerisinde gençlerin eğitimine katkıda bulunuldu. [Internet bağlantısı için](#)

- AB Komisyonu Ticaret Genel Müdürlüğü Genel Direktörü Sabine **Weyand** 5 Ekim'de Türkiye'ye çalışma ziyareti gerçekleştirdi. Ticaret Bakan Yardımcısı Mustafa **Tuzcu** ile görüşen Sabine Weyand, Türkiye ve AB arasındaki ticaret ve ekonomi ilişkilerinin ele alındığı toplantılara katıldı. Ek olarak Ticaret Bakanlığı evsahipliğinde Türkiye-AB Ticaret ve Ekonomi İlişkileri Yuvarlak Masa Toplantısı düzenlendi. Toplantıda TÜSİAD, Genel Sekreter Yardımcısı Dr. Nurşen Numanoğlu tarafından temsil edildi.

Sabine Weyand ayrıca, **TÜSİAD**

Yönetim Kurulu Üyesi ve Küresel İlişkiler ve AB Yuvarlak

Masası Başkanı B. Can **Yücaoğlu** başkanlığında Yönetim Kurulu heyeti ve Avrupa İş Dünyası Konfederasyonu **BusinessEurope** Genel Direktörü Markus J. **Beyrer** ile bir araya geldi. Toplantıda Türkiye-AB Gümrük Birliği'nin yeşil ve dijital politikalar dahil olacak şekilde güncellenmesine yönelik ortak Avrupa iş dünyası çağrısı vurgulanarak, önümüzdeki dönem için yol haritası önerileri paylaşıldı.

- Avrupa özel sektörünün temsil kuruluşu BusinessEurope Genel Direktörü Markus. J. **Beyrer** 5-6 Ekim'de Türkiye'yi ziyaret ederek İstanbul ve Ankara'da temaslarda bulundu. TÜSİAD tarafından düzenlenen Cumhuriyet'in 100. yılı kutlama etkinliğine katıldıktan sonra temaslara

Ankara'da devam eden Markus. J. Beyrer ve beraberindeki **TÜSİAD** ve **TİSK** heyeti Ticaret Bakan Yardımcısı Mustafa **Tuzcu** ve Dışişleri Bakan Yardımcısı Mehmet Kemal **Bozay** ile Türkiye-AB Gümrük Birliği'nin yeşil ve dijital politika boyutları dahil olmak üzere güncellenmesi ve kapsamının hizmetler, kamu alımları, tarım ürünleri ve ve anlaşmazlıkların çözümü mekanizmasını içerecek şekilde genişletilmesinin önemini gördü. [Internet bağlantısı için](#)

- Türkiye - AB **Karma İstişare Komitesi 41.** toplantısı 4 Ekim'de Brüksel'de gerçekleştirildi. Türkiye'nin AB Daimi Temsilcisi Büyükelçi Faruk **Kaymakcı** ve Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi Başkan Yardımcısı Aurel Laurentiu **Plosceanu**'nun katıldığı toplantıda göç, enerji, küçük ve orta ölçekli işletmeler, mesleki eğitim gibi çeşitli alanlarda Türkiye ile AB arasında işbirliği dahil olmak üzere çeşitli konular ele alındı. Toplantı gündemindeki diğer konular:

- AB ile Türkiye arasındaki siyasi, ekonomik ve ticari ilişkilerde son durum;
- KOBİ'ler ve sosyal paydaşlara ilişkin bilgi paylaşımı;
- Türkiye ve AB'de sivil toplumun siyasi, ekonomik ve sosyal hayata katılımı. [Internet bağlantısı için](#)

25 Eylül – 2 Ekim

- AB Komisyonu Başkanı Ursula **von der Leyen** 1 Ekim'de Ankara'da meydana gelen terör olayıyla ilgili açıklama yayımladı. Ankara'da İçişleri Bakanlığı'na yönelik vahşi terör saldırısını şiddetle kınadığını ifade eden Başkan von der Leyen AB'nin yaralıların aileleri ve Türk halkıyla dayanışma içinde olduğunu söyledi.

AB Güvenlik ve Dış Politika Yüksek Temsilcisi, AB Komisyonu Başkan Yardımcısı **Josep Borrell** açıklamasında Ankara'da İçişleri Bakanlığı'na düzenlenen ve çok sayıda polis memurunun

yaralanmasına neden olan terör saldırısını kınadı; AB'nin Türkiye ile dayanışma içinde olduğunu ifade etti ve yaralılara acil şifa temennisini dile getirdi.

[İnternet bağlantısı için](#)

- AB Dış Eylemler Dairesi Basın Sözcüsü Yargıtay'ın Gezi Parkı davasında, aralarında Osman Kavala'ya verilen ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının da bulunduğu beş sanık hakkındaki mahkûmiyet kararını onamasının üzüntü verici olduğunu ifade etti. Bu durumun Türk yargısının uluslararası ve Avrupa standartlarına uyumu konusunda AB'nin kaygılarını daha da artırdığı belirtilen açıklamada, AB'ye aday ülke ve Avrupa Konseyi'nin uzun süredir üyesi konumundaki Türkiye'den demokratik standart ve uygulamalara uyması, AB-Türkiye ilişkilerinin ayrılmaz parçası olan temel haklara saygı duyması ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını uygulamasının beklendiği ifade edildi. [İnternet bağlantısı için](#)

18 – 25 Eylül

- AB Konseyi Şubat ayında meydana gelen deprem felaketi nedeniyle Türkiye'ye 400 milyon Euro'luk afet yardımı yapılmasına ilişkin AB Komisyonu önerisini onayladı. Sağlanacak yardım, AB bütçesinin dayanışma ve acil yardımlar için öngördüğü AB Dayanışma Fonu'ndan karşılanacak. [İnternet bağlantısı için](#)

11 – 18 Eylül

- Avrupa Parlamentosu (AP) Türkiye Raporu 13 Eylül'de AP Genel Kurulu'nda onaylandı. Oylamada 434 milletvekili kabul oyu ve 18 milletvekili ret oyu kullandı. 152 milletvekili çekimser kaldı.

Raporda Gümrük Birliği'nin dijitalleşme ve Yeşil Mutabakat ile uyumlu şekilde ve insan hakları, temel haklar ve demokratik uyum perspektifinden taviz vermeden güncellenmesinin desteklediği belirtiliyor. Türkiye'de hukukun üstünlüğü ve temel haklar alanındaki gerileme değerlendirmesi raporda geniş yer alıyor ve konunun ilişkilerin merkezinde kalması gereğinin altı çiziliyor. AB ve Türkiye halihazırda mevcut olan “çıkılmazdan” kurtulmaya

çağrılıyor ve AB Komisyonu, mevcut durum devam ederken, AB-Türkiye ilişkilerinde ilerleme sağlamak amacıyla “paralel ve gerçekçi çerçeve” tasarımı üzerinde çalışmaya davet ediliyor.

Bulunduğu kilit konumun, Türkiye'nin stratejik ve araçsal rol oynamasına olanak tanıdığı, Türkiye'nin Ukrayna ile Rusya tarafından kabul edilen tek kolaylaştırıcı olduğu ve hayati önem taşıyan Karadeniz Tahıl Girişimi konusunda anlaşmaya varılmasında etkili olduğu not ediliyor. Bununla birlikte, AB'nin Rusya'ya yönelik yaptırımlarına uymama kararı almasından kaynaklanan uyumsuzluğun sonucu olarak, Türk dış politikasının AB'nin ortak dış ve güvenlik politikasıyla uyumunun 2021 - 2022 döneminde %14'ten %7'ye gerilediği ifade ediliyor.

Türkiye ile Rusya arasındaki ticaretin Ukrayna savaşının başlangıcından bu yana neredeyse iki katına çıktığı ve yarı iletkenler gibi yaptırıma tabi mal ve teknolojilerin Türkiye üzerinden Rusya'ya geçme riskinin yüksek olduğu ileri sürülerek, Rusya'ya çift kullanımlı teknoloji transferine ilişkin yaptırımların uygulanmıyor olmasının risk yaratabileceği ifade ediliyor.

AB yaptırımları kapsamındaki malların yeniden ihraç edilmesi ve Rusya'ya doğrudan geçişini önlemek amacıyla Türk makamları tarafından son aylarda alınan kısmi tedbirlerin not edildiği ancak, yaptırımları atlatmak isteyen kurum ve kişiler için Türkiye'nin bir merkez olmaktan çıkarılması hedefinin ileriye taşınması, kuruluşların ve bireylerin cezalandırılması dahil olmak üzere, bu konuda gerekli tüm adımların atılması talep ediliyor.

Raporda ayrıca, Türkiye'ye çevre ve iklim eylemiyle ilgili AB yasal çerçevesine uyum konusunda ilerleme kaydetmesi ve iklim yasasını kabul etmesi çağrısında bulunuluyor. Türkiye'nin Paris İklim Anlaşması'nı onaylama kararı ve 2053 yılına kadar karbon nötr olma taahhüdü memnuniyetle karşılanıyor. Bu taahhüdün eylemle dönüşmesi beklendiği ve ayrıca, Türkiye'nin atık yönetimi ve iklim değişikliğiyle mücadele gibi alanlarda iddialı

hedefler belirlemesine rağmen, uygulama tarafının zayıf kalmasından üzüntü duyulduğu belirtiliyor.

Ufuk Avrupa (Horizon Europe), Erasmus+ ve Avrupa Dayanışma Programı'na 2021-2027 dönemi için Türkiye'ye ortaklık statüsü veren anlaşmalardan memnuniyet duyulduğu ifade ediliyor ve bu programlara yönelik AB desteğinin artırılması çağrısı yapılıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Dışişleri Bakanlığı'nın Avrupa Parlamentosu 2022 Türkiye Raporu hakkındaki açıklamasına erişim için

4 – 11 Eylül

- AB Komisyonu'nun Komşuluk ve Genişlemeden Sorumlu Üyesi Oliver **Varhelyi** 5-7 Eylül 2023 tarihlerinde Türkiye'ye ziyaret gerçekleştirdi. Komiser Varhelyi Türkiye temasları kapsamında Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet **Yılmaz**, Dışişleri Bakanı Hakan **Fidan**, Ticaret Bakanı Ömer **Bolat**, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur **Özdemir Göktaş**, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan **Bayraktar** ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih **Kacır** ile görüştü.

AB Komisyonu Oliver Varhelyi'nin Türkiye ziyaretinin hemen öncesinde, Şubat 2023'te meydana gelen yıkıcı depremlerin yol açtığı hasarın ardından Türkiye'ye yardım sağlamak üzere AB Dayanışma Fonu kapsamında (The European Union Solidarity Fund-EUSF) € 400 milyon tutarında mali destek sunulduğunu açıkladı. AB Komisyonu'nun aktaracağı bu kaynak ile hasarlı altyapının onarılması ve sağlamlştırılması, kültür miraslarının korunması ve enkaz kaldırma gibi çalışmaların maliyetinin bir bölümünün karşılanacağı belirtiliyor.

Varhelyi ziyareti çerçevesinde ayrıca, Türkiye'deki sığınmacılara yönelik destek kapsamında AB'nin taahhüt ettiği € 3 milyar tutarındaki ilave kaynaktan € 781 milyonluk bölümünün kullanımına ilişkin sözleşme imzalandı. [İnternet bağlantısı için](#)

27 Temmuz – 4 Eylül

- Türkiye'nin Dijital Avrupa Programı'na (Digital Europe Programme) katılımını sağlayacak ortaklık anlaşması AB ile Türkiye arasında imzalandı. Gerekli onay süreçlerinin tamamlanması sonrasında yürürlüğe girecek olan anlaşma sayesinde Türkiye'deki işletmeler, kamu idareleri ve diğer kuruluşlar 2021-2027 dönemi için toplam 7,5 milyar € bütçeye sahip Dijital Avrupa Programı kapsamındaki proje çağrılarına katılım sağlayabilecek ve ayrıca, yapay zeka ve ileri dijital beceriler gibi dijital teknolojilerin kullanıldığı alanlarda AB genelinde gerçekleştirilen projelerde yer alabilecekler. İlave olarak, Türkiye'de "Dijital İnovasyon Merkezleri" kurulabileceği ve Dijital Avrupa Programı çerçevesinde katılımcılara sağlanacak olan kaynağın, Ufuk Avrupa gibi diğer AB programları aracılığıyla Türkiye'ye sağlanan diğer fonlarla birlikte kullanılacağı belirtiliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Dijital Avrupa Programı kapsamındaki proje çağrılarına ve başvuru bilgilerine erişim için

Dijital Avrupa Programı kapsamında halihazırda finansman sağlanabilecek alanların belirtildiği Çalışma Programı'na erişim için
